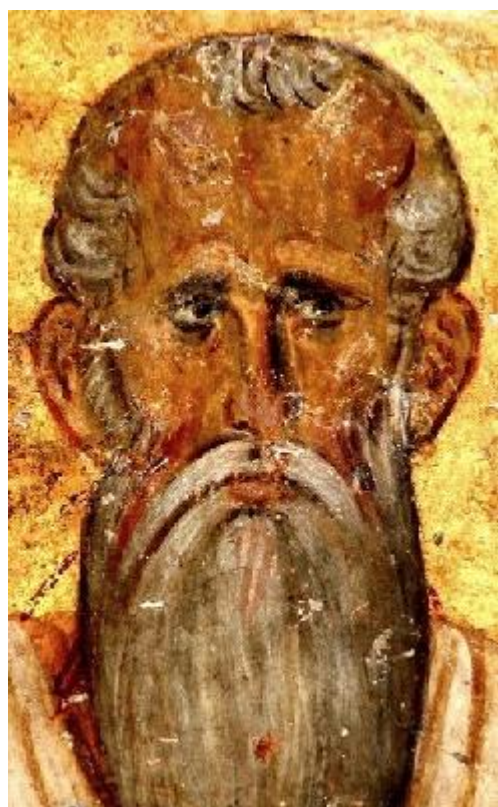

09.02.2013 г. / 19:01:57

Вяра

23.02 по еретическия, †10 февруари по църковния календар - Св. свещеномъченик Харалампий, епископ Магnezийски, свв. мъченици Порфирий, Ваптос и другите пострадали с тях. Свв. мъченици Енната, Валентина и Павла

Страдание на свети свещеномъченик Харалампий, епископ Магnezийски, на мъчениците Порфирий и Ваптос и на трите жени мъченици († 202 г.)

Свети свещеномъченик Харалампий, Епископ Магnezийски. Фрагмент от стара стенопис. Сърбия

През царуването на нечестивия римски цар Север,

Църквата на нашия Господ Иисус Христос се разширявала, а поклонението на бесовете започнало да запада и самото идолопоклонство да замира.

По онова време в град Магнезия живеел светият епископ Харалампий. Той напътствал хората по пътя на спасението и ги поучавал на Божието слово; казвал така:

- Моят Цар Иисус Христос чрез Дух Свети е изпратил апостоли и пророци, та хората, вразумени от тяхната свята проповед, да тръгнат неотклонно по пътя на Истината. А пък вашият цар Север чрез страшни мъки принуждава хората да принасят жертви на бездушни идоли и така предава душите им на вечна смърт. Иисус Христос, моят Цар, чрез пророците и апостолите ни е предал думите на небесния живот и с тази проповед се прогонва врагът, змеем бива потъпкан, неверието се превръща във вяра, а бесовското учение загива и цялата вражеска сила пада със своето страшно падение. Затова е по-добре да вярваме на думите, които насочват към пътя за вечен живот, отколкото да се придържаме към делото, което причинява вечна гибел.

Заради такива подобни думи светият епископ бил заловен от неверниците и предаден за изтезания и съд на игемона Лукиан и военачалника Лукий.

Свещеномъченикът Харалампий и пред тях повторил същото, а игемонът му казал:

- От излишъка на сърцето си говориш безразсъдни думи, без да различаваш добро от зло. Обаче, почтени старче, не си мисли, че няма да бъдеш измъчван заради тези думи. Затова, вслушай се в съвета ни, дръж се както подобава на старец, размисли добре и пристъпи с жертва към боговете, за да не ти причиним такива мъки, каквито не можеш и да си представиш.

Свети Харалампий отвърнал:

- Аз вече остарях и привършвам този временен живот - за нищо на света няма да заменя небесните блага, които ми предстоят.

Тогава съдиите се разярили и започнали да подготвят всичко необходимо за страшни мъчения, като същевременно му повтаряли:

- Принеси жертва на боговете, зли човече!

Свети Харалампий отвърщал:

- Няма да принеса жертва на бесовете. Нали виждате, че боговете, които почитате, тръпнат и треперят пред кръстния знак на Христос.

След това съдиите заповядали да свалят от свети Харалампий свещеническите му одежди, разголили го и започнали да измъчват този ангелоподобен мъж. Повесили свещеномъченика и двама от слугите застъргали тялото му с железни нокти; продължили дотогава, докато свлекли цялата му кожа, от главата до нозете.

Свети Харалампий сред изтезанията така говорел на онези, които го мъчели:

- Благодаря ви, братя, че изстъргяхте моето тяло от кал и обновихте духа ми, устремен да премине в новия, вечен живот.

Като чули думите на светеца, двамата воини, които го измъчвали, обзети от ужас, казали на съдиите:

- Безчестието, което вие нанасяте на този човек, се превръща в чест за него, а мъките му - в отрада. Не е ли това Самият Христос? Приемайки образ на старец, дали Той не е дошъл в Азия, за да обърне към Себе Си всичките ѝ жители?

Тялото му, докато го стържем с железните нокти, става по-твърдо от желязото, ноктите се забиват в него, а самото то остава невредимо.

Хегемонът, като чул това от войниците, заскърцал със зъби и извикал:

- О, негодни и мързеливи роби! Не само че не правите това, което ви е заповядано, но и защитавате осъдения на мъчения!

Воините, които измъчвали свети Харалампий, накрая съвсем изнемощели и започнали открито да изповядват и да прославят Христовата сила, която така укрепявала страдалеца. Заради това и двамата веднага били посечени за името на Господа. Имената им били Порфирий и Ваптос.

Тогава също повярвали в Христа и три жени, които наблюдавали страданията на мъченика. Те започнали да прославят пресветото и всесилно Негово име, заради което били подложени на мъки.

След това пълководецът Лукий станал от мястото си, взел оръдието на палачите и самият той започнал да измъчва свети Харалампий, стържейки жестоко цялото му тяло. В същия миг ръцете му, от лактите надолу, като отсечени с меч се отделили от неговото тяло, прилепнали към тялото на мъченика и увиснали на него.

Лукий паднал, без ръце, на земята и започнал да вика:

- Този човек е магьосник! Игемоне, помогни ми!

Игемонът дошъл и като видял върху тялото на мъченика да висят ръцете на неговия пълководец, плюл в лицето на свети Харалампий; мигом очите на хегемона се обърнали и лицето му започнало да гледа назад.

Тогава магнезийците, обзети от страшен ужас, започнали да

молят светия мъченик:

- Възпри гнева си и отвърни Божията мъст! Нали ти е заповядано да не въздаваш със зло на злото!

Свети Харалампий им отвърнал:

- Жив Господ Бог! В сърцето ми няма злоба, нито лъжа на езика ми! Сами виждате как Христос Бог наказва беззаконните началници - Той ще ни даде и вечен живот, а нечестивите ще погуби.

Тогава всички възкликнали към Господа:

- Господи, не ни погубвай, защото Ти съгрешихме! Ето че Ти, Боже, сега наказваш нашите князе, за да ни привлечеш към светлината и да ни направиш достойни за вечния живот.

И там огромно множество народ повярвало в Христа.

След това Лукий казал:

- Човече Божий, Ангеле Господен, помилвай ме - жестоко страдам: ръцете ми и на тебе ти тежат, увиснали върху твоето тяло - върни ги на мястото им. Тогава и на теб ще ти олекне, и аз ще се излекувам, а ако ти направиш това, аз ще повярвам в твоя Бог.

Тогава светецът, изливайки пред Господа молитвата си, възкликнал:

- Варух, Мануил, Марон-Ата, Раввуни, благословени, Боже, Който си с нас, Господи наш, който възприе плът, Учителю мой - погледни към смирението на окованите, освободи от веригите на наказанието тези мои съдии, изцели и мене - целият изранен Твой изповедник!

И ето че от небето се чул глас, Който произнесъл:

- Харалампий, земни светилниче, който осветява и небето, слуга на ангелите, съжител на пророците, приятел на апостолите, съвойник на мъчениците и достоен за разговор с Мене! Аз чух твоята молитва и приех думите на устата ти - нека твоето моление да бъде за изцеление на тези болни.

В същия час Лукий и игемонът Лукиан се излекували от болестите си.

Тогава Лукий паднал в нозете на светия мъченик и започнал да моли за кръщение, с което скоро се удостоил, а игемонът прекратил преследването на християните: "Докато - казал той - не известя за всичко това на царя."

После мнозина започнали да идват при светеца, изповядвали греховете си и се кръщавали, а болните с различни недъзи се изцелявали.

Лукиан заминал при император Север, който тогава бил в Писидийска Антиохия, и му разказал всичко, което се случило в Магнезия:

- Представи се при нас - казал той - един човек от обществото на "галилейците". Започна да отвърща всички от боговете, лекува и болни; пълководецът Лукий, като оздравя, повярва в Христа, а и почти цяла Магнезия прие неговата вяра; а пък аз, също след като оздравях, дойдох тук да известя за всичко това на твое царско величество.

**Скулптурен портрет на
император Септимий Север.
Управление от април 193 до 4
февруари 211 г.**

Като чул това, Север, преизпълнен с гняв, извикал:

- О, вечни богове, опозорени от хора безверници! Защо учението на тези лъжливи хора дотолкова се разпространи по земята?

И той веднага изпратил триста безчовечни и жестоки войници да заловят свети Харалампий. Заповядал им първо да подложат светеца на мъки, а после да го докарат от Магнезия в Антиохия.

Войниците се върнали при царя, водейки със себе си Христовия мъченик; те били забили в тялото му един остър железен гвоздей, а освен това били преплели дългата му брада като въже, омотали я около врата му и така влачели светеца през целия път към царя.

Когато изминали петнадесет стадия извън Магнезия, конят,

който вървял от дясна страна, се обърнал към воините и с човешки глас проговорил ясно:

- О, вие триста воители, трикратно скверни дяволски слуги! Нима не можете да видите, че в този човек присъства Христос Бог и Дух Свети? Защо му причинявате всичко това? О, коравосърдечни! Освободете този, когото не можете да свържете, за да се освободите и вие от веригите си.

Войниците много се изплашили от човешката реч, с която проговорил конят, но в изпълнение на царската заповед продължавали да влачат светия мъченик към Антиохия.

В това време дяволът се престорил на старец, изправил се пред цар Север и му казал:

- Горко ми, царю! Самият аз съм скитски владетел, но в моята страна дойде един човек, на име Харалампий - голям магьосник, - и отвърна всичките ми войници от мене, а пък и целият народ се присъедини към тях; затова аз, изоставен от всички, дойдох да те предупредя да не се случи същото и с тебе.

Едва дяволът изрекъл това и свети Харалампий, влачен от войниците, бил въведен при царя. Царят, като го видял, веднага забол в гърдите му три остри кола, а после наредил да донесат дърва, да ги запалят и да горят мъченика на слаб огън, за да не умре веднага, а по-дълго да страда от мъките.

Когато дълго измъчвали свети Харалампий така, една жена от желание да угоди на царя взела горещи въглени и посипала с тях главата, лицето и брадата на мъченика с думите:

- Умри, старче, умри! По-добре да умреш, околкото да ни съблазняваш с твоето лъжливо учение.

Тази жена била царска наложница.

А нейната сестра казала:

- Не се ли боиш от Бога, окаянице? Ти вършиш царската воля, но гневиш Бога. Север няма да ти помогне, ако разгневиш Христос.

Обърнала се към мъченика и продумала:

- Човече Божий, свята е твоята старост и с теб е Бог, в Когото и аз искам да повярвам и да се избавя от греховете си.

По-късно, когато огънят загаснал, а слугите, които измъчвали светеца, изнемощели, докато самият мъченик си оставал невредим и напълно здрав, царят произнесъл:

- Престанете да измъчвате този човек - нека да отговаря на въпросите ми.

Когато светият мъченик бил доведен по-близо до царя, Север му казал:

- Харалампий, днес сутринта, докато разговарях със скитския цар, аз се бях разгневил и те похулих; но сега, след като ти издържа тези мъки, ще останеш при нас на почит, стига само да ми отговориш на онова, което ще те питам. На много години ли си?

Свети Харалампий отвърнал:

- Много време прекарах в този суетен живот - преживях сто и тринадесет години.

- Как така, като си преживял толкова години - казал Север, - досега не си познал безсмъртните богове?

Светият мъченик отвърнал:

- Преживях много години, царю, придобих и голямо познание: като опознах Христа - Единия Истинен Бог, аз и

повярвах в Него.

След това царят го запитал дали има жена, или не.

Светецът отвърнал:

- Придобих за себе си Небесната Девица, тоест царството на моя Христос; на земята не съм имал жена.

Тогава царят го запитал:

- Ти можеш ли да възкресяваш мъртви?

- Това не е в човешката власт - отвърнал светецът, - а във властта на Христа.

Тогава царят наредил да доведат един човек, от дълго време обладан от зъл дух: тридесет и пет години дяволът бил измъчвал този човек, искайки да го погуби; духът на злобата ту погвал нещастника из пустините и планините, ту го хвърлял в дебрите, блатата и земните пропасти.

Довели близо до светеца този човек, а той, като усетил благоуханието, което излизало от него, извикал:

- Моля ти се, рабе Божий, недей да ме мъчиш преди време! Само нареди с дума и аз ще изляза, пък ако искаш, ще ти кажа и как съм влязъл в този човек.

Светецът се съгласил и дяволът разказал следното:

- Този човек искаше да ограби ближния си, обаче си каза в себе си: Ако не убия първо наследника, няма да съм в състояние да заграбя богатството му; и като уби ближния си, вече се канеше да заграби богатството му. Аз го видях в това състояние и влязох в него, и ето вече тридесет и пет години откакто обитavam тук.

Тогава свети Харалампий казал на дявола:

- Излез от този човек и повече недей да му вредиш.

Дяволът тутакси го оставил и бесноватият оздравял.

След това царят извикал:

- Наистина велик е Богът на християните!

След три дена умрял един младеж; царят заповядал да докарат мъртвеца при него и казал на свети Харалампий:

- Помоли се на твоя Бог да възкреси този мъртвец.

Светецът, като се помолил, възкресил мъртвия и след това много народ повярвал в Христа; самият цар се чудел, виждайки такива чудеса.

По онова време царят имал един епарх, на име Крисп; на един съвет при Север той му казал:

- Премахни този човек от лицето на земята - той е магьосник, а чудесата си върши чрез вълшебства.

Царят повярвал на думите на Крисп и като променил предишното си добро чувство към мъченика, му казал:

- Харалампий, принеси жертва на боговете, и ще избегнеш ръката на убиеца.

Светецът отвърнал:

- Мъките ми носят голяма полза: колкото повече тялото ми се покрива с рани, толкова повече се радва моят дух.

Тогава царят се разгневил и заповядал да хвърлят камъни по устата на светеца, а онези, които го биели, го уговаряли:

- Покори се на царя, за да не умреш невинен.

Накрая царят казал на войниците:

- Вземете горящи факли, запалете му брадата и му обгорете лицето.

Но когато войниците поднесли горящите факли към брадата на светеца, от нея лумнал силен пламък, насочил се към хората наоколо и изгорил около седемдесет безверници.

Север като видял това, преизпълнен с ярост, казал:

- Истината ми казваше скитският цар, че Харалампий е влъхв и че ще иска да отнеме и моите воини!

После се обърнал към велможите си и ги запитал:

- Вие няма ли да ми кажете - кой е Този Христос, в Когото вярва Харалампий?

- Христос е Син на Мария - отговорил му Крисп, - Той е роден от Нея след прелюбодеяние.

Тогава един човек, на име Аристарх, казал на Крисп:

- Недей да сквернословиш! Откъде си чул тази тайна и откъде знаеш кои са били Мария и Христос?

Тук Крисп казал гневно:

- Да не би да си по-умен от мене?

- Да, аз знам повече от тебе - отвърнал Аристарх.

Тогава цар Север извикал:

- О, злобен човече! На мен ли искаш да противоречиш?

Аристарх отвърнал:

- Не, царю, нито на тебе искам да ти противореча, нито на друг някой; аз просто защитавам Христос.

След това царят, разпален от ярост, взел лъка си, опънал го,

и като пуснал една стрела нагоре, казал:

- Христос, ако Ти живееш на небето, слез при нас и постави шатрите Си на земята; ето, аз готвя война срещу Тебе и имам голяма войска, за да излеза насреща Ти; затова слез на земята и се изправи пред мене. Ако ли пък не слезеш, аз ще сваля небесата, ще угася слънцето и със собствените си ръце ще Те хвана.

Докато царят дръзко и безсрамно изричал такива хули срещу Христа Господа, земята се разтресла и всички се разтреперили от страх. Господ, прогневен, люшнал земята като листо; отгоре се чували страховити гръмотевици, бляскали мълнии и всички, които били там, се вкаменили от страх. А царят и епархът Крисп, свързани с невидими вериги, били повдигнати от земята и висели във въздуха.

Тогава царят извикал към мъченика:

- Харалампий, всичко това стана заради моите грехове, аз справедливо изтърпявам тези мъки; но ако ти се помолиш на твоя Бог да ме избави от това мъчение, аз ще прославя Неговото име, заедно с твоето, из целия град, защото поради Твоя Христос аз съм обхванат от страшен ужас.

В това време дошла царската дъщеря, на име Галина, и казала на Север:

- Татко мой, никой не може да се противи на Бога - за християните Той е надежда, а за безверниците - пагуба. Повярвай в Него и Той ще те запази, ще те освободи и от невидимите вериги, с които си свързан сега. Този, Който те е свързал, е вечният и всемогъщ Бог.

Блажената Галина паднала пред светия мъченик и казала:

- Моля те, рабе Божий, помоли се на Господа Христа и с

молитвата си освободи баща ми от невидимите вериги.

Щом свети Харалампий се помолил, страшното Божие наказание пресекнало и царят, освободен заедно с епарха от наказанието, стъпил на земята и казал:

- Владико на небето и Създателю на земята, помилвай ме!
Ти, Който живееш на небето, погледни милостиво към земята!

След това царят с епарха и всичките си велможи отишъл в двореца и три дена не излязъл оттам, размишлявайки за Божия гняв и за току-що преживяното страшно Божие наказание.

През това време дъщерята на царя, Галина, имала видение, което предала на свети Харалампий.

- Струваше ми се - разказвала тя, - че се намирам в изобилно напоявана местност; и ето че изведнъж се изправих пред голяма оградена градина, в която бяха насадени благоуханни дървета от всякакъв род; там имаше и едно прекрасно лозе, а сред лозето - висок кедър, под чийто дънер имаше извор. Там стоеше страшен пазач, който не позволяваше никой да влиза в градината. Недалеч видях баща си и епарха Крисп, а пазачът на градината с огнения си меч ги прогони от онова място. Обхвана ме силен страх и само се молах пазачът да ми позволи да остана. Тогава той ми каза: "Ела тук, аз ще те пренеса на рамената си и с почест ще те въведа в тази градина." И когато бях там, при извора под кедъра, чух някой да казва: "Това място е дадено на теб и на онези като тебе." - Ето, такова видение имах и те моля - завършила Галина, - кажи ми какво означава то?

Тогава свети Харалампий казал:

- Твоят сън означава следното: изобилните води, това са даровете на Дух Свети, а заградената градина е раят. Лозето

означава упокоението на праведниците в рая, а благоуханните дървета са ликовите на светите ангели. Високият кедър ознаменува кръстната слава на Христа, а изворът - вечния живот, даруван чрез кръста на човешкия род. Стражът, Който те е взел на рамената си, това е Господ Иисус Христос, Който, като оставил деветдесетте и девет овце, тръгнал да търси загубената овца, а като я намерил, я взел на рамената си. А твоят баща заедно с епарха ще бъдат изгонени от Божия рай, защото те, които сега са благодарни на Бога, наскоро пак, попаднали в дяволските мрежи, ще бъдат непокорни към Него.

Наистина, скоро след страшното Божие наказание цар Север отново бил заблуден, изоставил Бога, Чиято крепка мишца току-що бил изпитал, и отново се обърнал към идолите. Той повикал при себе си мъченика и му казал:

- Харалампий, послушай съвета ми, поклони се на боговете и ще останеш на почит при нас.

Светецът отвърнал:

- Не може да стане това - Божият раб да бъде прелъстен от думите на оня, който го измъчва; наистина, царю, думите ти са безразсъдни и нелепи.

Тогава Север разгневен му казал:

- Безумни човече, ти смяташ думите ми за безразсъдни!

Заповядал да закачат устата му с въдица и така да го поведат през града.

А царската дъщеря отишла при баща си и му казала:

- Татко, какво правиш? Защо измъчваш този праведник? Защо се хващаш в дяволските мрежи, изоставяш доброто, за да избереш злото? Защо отхвърляш живота и предпочиташ смъртта? Защо с такава ярост си въстанал срещу Христовия

раб? Чуй ме, татко, както преди се стремеше към злото, така сега прояви усърдие и към доброто; защото, който сее зло, зло ще пожъне, а който сее с благословение, ще пожъне добро. Припомни си и Божието наказание над тебе, когато беше прикован с невидими вериги, висейки във въздуха, ти изповяда Истинния Бог, а сега, освободен от веригите, ти пак се отричаш от Него; мнозина властници при Божието наказание разбират силата Му, а избавени от наказанието, отново забравят своя Господ.

Цар Север изслушал това, но ни най-малко не се поправил, а още повече разярен, казал:

- Принеси жертва на боговете, Галина!

- Всичко, каквото искаш, ще направя, татко - отвърнала му тя.

Тогава царят зарадван рекъл:

- Харалампий да бъде освободен! Защото дъщеря ми се съгласи да принесе жертва на боговете.

Когато довели светия мъченик при царя, Север му казал:

- Ето, дъщеря ни Галина отпадна от твоята вяра в нашата и сега иска да принесе жертва на боговете - влез и ти, Харалампий, заедно с нея в храма на нашите богове и направи онова, което искаме от тебе.

Тъй като свети Харалампий не му отговорил нищо, царят си помислил, че той се е съгласил.

В това време Галина отишла в храма на Дий и Аполон и там казала на жреците:

- Дойдох с покаяние да умилоствя боговете, защото ги разгневих, като повярвах в Христа.

Жреците възкликнали:

- Велики Дий! Всесилни Аполоне! Творец на небето и цар на всички владетели - погледни към Галина и заради цар Север я помилвай!

А пък блажената Галина, като влезла в идолското капище, повикала жреците и ги попитала:

- Кой от идоите най-напред да съборя - идола на Дий, на Херкулес или на Аполон?

- Недей, Галина - отвърнали жреците, - не си помисляй за такова зло и не издевателствай над нашите спасители - иначе като се разгневят, те ще свалят небето и ще разрушат цялата земя.

Тогава Галина взела идола на Дий и му казала:

- Ако ти беше бог, как досега не можа да разбереш, че съм дошла тук да те счупя?

Щом изрекла това, Галина с всичка сила ударила идола в земята и той се разбил на три парчета; после хванала и идола на Аполон и също го натрошила с думите:

- Падни на земята и ти, сатана, гърбави старче, защото си прах!

И тя натрошила всичките идоли.

Тогава жреците отишли при Север и му казали:

- О, царю, загина нашата надежда - сега и слънцето ще угасне, и светът ще загине, защото умряха нашите богове.

Царят, удивен, запитал:

- Какво означават думите ви?

- Галина, дъщеря ти, натроши нашите богове - отвърнали те.

Тогава Север казал:

- Идете и доведете нощес при мене петдесет ковачи - нека да възобновят идолите и пак ги поставете в храма; кажете, че те са възкръснали, както галилейците казват за своя Христос, че е възкръснал от мъртвите.

Жреците с голямо усърдие изпълнили всичко това. На сутринта отишли при царската дъщеря и ѝ казали:

- Иди в храма и виж нашите възкръснали богове.

- Боговете възкръснали? - запитала Галина. - Ще ида да ги видя!

Жреците казали:

- Наистина, голямо чудо - вчера обезчестени и поругани, днес те сияят с още по-голяма чест и слава.

Блажената Галина отвърнала:

- Ще строша новите идоли по-лесно от старите.

Обърнала се към идола на Дий и добавила:

- Възкръснал от мъртвите Юпитере, на тебе заповядвам - иди пак при мъртъвците!

Като казала това, Галина отново начупила всичките идоли.

Тогава жреците, преизпълнени с ярост, за втори път доложили на царя за гибелта на техните богове.

Север повикал дъщеря си и казал:

- Защо си начупила нашите богове?

Галина отвърнала:

- Вие ги наричате свои богове само защото сте подлъгни от неистинското учение - те не са нищо повече от бездушни вещи.

Царят възкликнал:

- Семе на безчестието, а не мое чедо! Принеси жертва на боговете!

Блажената Галина като на подигравка казала на баща си:

- Аз вече им принесох жертва както можах. Ако пък ти искаш, мога да направя същото и с останалите твои богове.

Тогава разгневеният цар оставил дъщеря си и започнал отново да изтезава свети мъченик Харалампий. Той го предал на една вдовица, да се поругае с него.

Когато светецът влизал в къщата ѝ, се навел към стълба, който бил там, и стълбът веднага станал голямо дърво, което покрило с клоните си целия дом.

Като видяла чудото, вдовицата се уплашила и казала:

- Иди си от мен, Харалампий, аз не съм достойна да приема такъв мъж; струва ми се, че ти си или Христос, или пък Ангел, или пророк, или апостол; умолявам те, иди си от мене - аз не съм достойна да те приема под покрива си.

Светият мъченик отвърнал:

- Дерзай, дъще, защото си намерила благодат от Господа. Само вярвай - "Велик е Господ" и милостив, и "всехвален".

На другия ден сутринта съседите, като видели високото разлистено дърво, покрило със сянката си дома на вдовицата, си казали един на друг:

- Какво ли е това чудо?

Някои отговорили:

- Задето там е свети Харалампий - затова и този стълб е станал високо дърво.

Съседите влезли в къщата и видели светеца седнал да поучава вдовицата. Той казвал:

- Блажена си ти, задето повярва в Христа - блажена си, защото на теб ти се прощават греховете; защото Господ приема каещите се.

Влезлият народ го запитал:

- Защо не ни кажеш не си ли ти Христос?

Свети Харалампий отвърнал:

- Простете ми, чеда - аз съм ваш слуга и раб на Христа и върша всичко това с Неговото име.

Тогава вдовицата дръзновено извикала с висок глас:

- Радвай се, Харалампий, сияещ винаги с неугасима светлина, радвай се, Харалампий, велик в благодатта, радвай се, Харалампий, всесветли светилнико!

Докато тя произнасяла това, дошлите нейни съседи, като повярвали със сърцата си в Христа, припаднали в краката на свети Харалампий, открито изповядали Христа и всички приели спасителното кръщение.

На другия ден царят заповядал да доведат светеца в съдилището. А повярвалите в Христа, като пристигнали по-рано при царя, му разказали за станалото чудо, как стълбът се е раззеленил и израснал като голямо дърво.

Север се учудил много, а епархът Крисп му казал:

- Царю, ако не заповядаш да убият с меч този влѣхва, скоро всички ще бъдат прелѣстени от неговите чудеса, и като изоставят боговете ни и нас, ще трѣгнат след него.

Тогава царят осѣдил светеца на посичане с меч. Като чул това, мъченикът радостно запял Давидовия псалом: "Милост и съд ще възпявам; Тебе, Господи, ще пея. Ще размислям за път непорочен: кога ще дойдеш при мене?", и така до края на Псалома.

Като отишъл радостен на мястото, където трябвало да завърши земния си подвиг, свети Харалампий казал:

- Благодаря Ти, Господи Боже, че си тъй милостив и щедър към мене; Ти, Иисусе, Който поразяваш враговете, пленил си ада и изцеляваш смъртните недѣзи, помени ме, Господи Боже мой, в Твоето царство.

Докато той се молел така, небесата се разтворили и Самият Господ Иисус Христос заедно с множество свети ангели слязъл при мъченика; поставен бил прекрасен престол от смарагд и Царят на славата, седящ на него, казал на свети Харалампий:

- Ела, Харалампий, ти пострада толкова много заради Мене, моли от Мен каквото искаш и Аз ще ти го дам.

Светият мъченик отвърнал:

- За мене, Господи, и това е най-великата милост, че Ти ме удостои да видя страшната Твоя слава; но, Господи, ако Ти е угодно, въздай слава на Твоето име - нека на онова място, където ще почиват моите мощи, и където ще се почита паметта ми, нека там да няма нито глад, нито мор, нито смъртоносни ветрове, които погубват плодовете, а на това място да се възцарят мирът, благоденствието и изобилието на пшеница и вино; и спаси, Господи, душите на онези хора; нали Самият Ти знаеш, че хората са плът и кръв, затова прости им

греховете и им дай изобилие от земни плодове, та те като се насищат и наслаждават, сред трудовете си, да прославят Тебе, Своя Бог - Подателя на всяко благо; а росата, която пада от небето, да им бъде за изцеление. Господи, Боже мой, излей над всички Твоята благодат!

След като светецът произнесъл тази молитва, Господ изрекъл:

- Да бъде според прощението ти, мъжествени Мой войне!

След това Господ възлязъл на небесата, обкръжен от Своите ангели, а душата на свети Харалампий Го последвала.

Тогава войниците отишли и разказали на царя за славата, с която се удостоил мъченикът - как Господ му се явил, как той починал без всякакво посичане с меч и как те видели душата му да възлиза на небесата. Север останал много учуден от това и много се изплашил. Блажената Галина, дъщерята на царя, изпросила от него тялото на мъченика, взела го, обвила го с чисто платно, помазала го с аромати и скъпоценно миро и прославяйки Господа, го положила в златен ковчег. Царят се убоил да съди и наказва дъщеря си; виждайки, че Господ пребивава с нея, я оставил да живее в християнско благочестие, според волята си.

Този непобедим и непреодолим велик Христов мъченик Харалампий, който сега ходатайства за целия свят, пострадал през месец февруари, на десетия ден; Застанал отдясно на Божия престол, той непрестанно моли за нас нашия Господ Иисус Христос, на Когото е славата и царството, сега и винаги, и във вечни времена, амин.

Тропарь священномученика Харалампия

глас 4

Яко столп избранный Церкви Христовой/ и светильник
присносветлый всея вселенныя,/ премудре показася,
Харалампие,/ возсия в мире мучением,/ разруши идольское
мракобесие, блаженне,/ сего ради явился предстатель Христу,/ молися спастися нам.

Кондак священномученика Харалампия

глас 8

Подобствовав благодатию священства, славне,/ Церковь
светло украсил еси Божественным страданием,/ еже за Христа
приял еси доблественно, радуяся, Харалампие,/ честный
светильниче всемирный, осиявая концы,// яко непобедимый.

Тропарь священномученика Харалампия, поемый на молебне

глас 4.

Страстотерпцу Харалампию приступим/ и образу его
поклонимся, от сердца вопиюще:/ мучениче Харалампие и
отче,/ от всякого обстояния и всех бед своих раб избави нас,/ в
церкве твоей выну пребывающих.

Ин тропарь священномученика Харалампия, поемый на молебне

глас 4.

Пострадавый мужески и мученический надевый венец,/ священномучениче преславне Харалампие, / свобода раб твоих
от губительства и всякого зла,/ напастей и бед, святе,/ с
любовию твое призывающих чудное имя.

Ин тропарь священномученика Харалампия, поемый на молебне

глас 2

Молитвами твоими ко Господу/ от зол, бед, напастей
свободи/ верно к тебе прибегающих/ и сетей избави вражиих,/
велий страстотерпче Харалампие.

**Ин тропарь священномученика Харалампия, поемый
на молебне**

глас 4.

Яко столп избранный Церкви Христовой/ и светильник
присносветлый всея вселенныя,/ премудре показася,
Харалампие,/ возсия в мире мучением,/ разруши идольское
мракобесие, блаженне,/ сего ради явися предстатель Христу,/
молися спастися нам.

**Кондак священномученика Харалампия, поемый на
молебне**

глас 6.

Яко мученик и исповедник цвет,/ двойным венцем Христос тя
увенча,/ возвеличив безчисленными чудесы на земли,/ но яко
благодать Господню являя нам, / верно к тебе прибегающим, /
даруй мир, помози в напастех и лютых бедах,/ святейший
Харалампие.

**В помет на светите Енната, Валентина и
Павла († 308 г.)**

Светите мъченици Енната, Валентина и Павла приели
мъченическа смърт от Фирмилиан, управителя на
палестинската област. Света Енната произхождала от Газа, а
света Валентина от околностите на град Кесария. Те и двете
били девиси. Пред съда на Фирмилиан първа изправили света
Енната. При разпита тя мъжествено се обявила за християнка,
заради което по нареждане на управителя отначало я

подложили на жесток побой, а после я покачили на стълб и започнали да стържат тялото ѝ. След нея довели при Фирмилиан света Валентина. Обвинявали я в непочитание към езическите богове и управителят заповядал да принесе жертва на идолите. С тази цел я повели към езическия храм, който бил недалеч от съдилището. Въвели светицата в храма, а тя, вместо да принесе жертва на идолите, смело хвърлила камък върху жертвеника и се обърнала гърбом към горящия там огън. Тогава Фирмилиан се разярил и заповядал безжалостно да я бият по ребрата; после я осъдил на посичане с меч заедно със света Енната. Накрая, след всички, довели за мъчения света Павла. По заповед на управителя я подложили на най-различни мъки, но с помощта на Христовата благодат тя понесла страданията си с голямо мъжество и мъчителят заповядал да отсекаат главата ѝ с меч. Преди да изпълнят присъдата, тя принесла благодарност на Бога, поклонила се на християните, които били там, преклонила глава под меча и така предала духа си на Бога.

ЧЕТИ-МИНУТЕ

{{_LINK1_}}